

Մ ՈՒՐԲ Յ ԱԿՈՐ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ ՄԱՅՐ Ե ԿԵՂԵՅԻ

ՅԻԱՆԱԿԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԻ

30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2008

Կիրակնօրեայ ընթերցումներ	Էջ 1
Առաքելական Եկեղեցի	Էջ 3
Քրիստոսի Մարմին	Էջ 4
Երկրի Աղբ եւ Աշխարհի Հացը	Էջ 5
Ծանուցում	Էջ 8

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ
ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ ԳԻՐԲԷՆ
(36.22-37.11)

Քեղկիայի որդի Եղիակիմը, որ արքունի հազարապետն էր, հրովարտականներու քարտուղար Սոմնասը եւ Ասափի որդի Յովաքը, որ արձանագրութիւն պահող քարտուղարն էր, իրենց վերարկուները պատռած՝ եկան Եգեկիա թագաւորին մօտ, եւ Սենեքերիմի հրամանատարին խօսքերը փոխանցեցին:

Եգեկիա երբ լսեց՝ իր հագուստները պատռեց, քուրձ հագաւ եւ ելաւ Տիրոջ տաճարը գնաց, եւ Եղիակիմ հազարապետը, քարտուղար Սոմնասն ու տաճարի քահանաներէն ծերերը, բոլորն ալ քուրձեր հագած, զրկեց Ամոսի որդի Եսայի մարգարէին քով, որպէսզի անոր ըսեն. «Եգեկիա այսպէս կ'ըսէ.՝ Այսօր սուգի, նախատինքի, կշտամբանքի եւ բարկութեան օր է: Ծննդական կնոջ պէս՝ երկունքը բռներ է մեզ, բայց ոյժ չունինք ծնանելու: Թող քու Տէր Աստուածդ լսէ թէ ի՛նչ կ'ըսէ Ասորեստանի թագաւորին հրամանատարը, որ իր Տիրոջ կողմէ զրկուեցաւ կենդանի Աստուածը նախատելու ա՛յն նախատական խօսքերով, որ քու Տէր Աստուածդ լսեց: Արդ, հարցուր քու Տէր Աստուծոյդ, ի՞նչ պիտի ըլլայ մնացողներուս վիճակը»:

Երբ Եգեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիի քով եկան, Եսայի ըսաւ անոնց.

«Հետեւեալը ըսէք ձեր տիրոջ.՝ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը. Մի՛ վախնար այն խօսքերէն որ լսեցիր եւ որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին պատգամաւորները զիս նախատեցին: Ահաւասիկ ես անոր հոգին պիտի խռովեմ այնպիս լուրով մը, որ ստանալուն պէս իր երկիրը պիտի վերադառնայ եւ հոն սուրով պիտի սպաննուի»:

Ասորեստանի թագաւորին հրամանատարը վերադարձաւ իր տիրոջ մօտ, որ Լաքիշէն ելած եւ Լիբնա քաղաքը պաշարած էր: Այնտեղ Սենեքերիմ լսելով որ Եթովպիոյ Թարակա թագաւորը իր վրայ յարձակած է, անոր դէմ դարձաւ: Նոյն ատեն պատգամաւորներ զրկեց Եգեկիային, ըսելով. «Այսպէս ըսէք Հրէաստանի թագաւոր Եգեկիային.՝ Այն Աստուածը որուն ապաւիններ ես՝ թող քեզ չխաբէ, ըսելով թէ Երուսաղէմը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չմատնուի: Մի՛թէ չլսեցի՞ր թէ ի՛նչպէս Ասորեստանի թագաւորները ամբողջ աշխարհը կործանեցին: Կը կարծես որ դուն պիտի ազատի՞ս»:

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ
ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱԾ
ԱՌԱՋԻՆ ՆԱՄԱԿԷՆ
(4.1-11)

Այսպէս, ուրեմն, եղբայրներ, մենք է ապրիլ Աստուծոյ հաճելի ըլլալու համար: Թէպէտ այդպէս կ'ապրինք արդէն, սակայն կը խնդրենք եւ Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունով կը թելադրենք որ շարունակէք յառաջանալ ներկայ ձեր ընթացքին մէջ: Գիտէք թէ ի՛նչ պատուէրներ տուինք ձեզի

Տէր Յիսուսի անունով, որովհետեւ Աստուծոյ կամքն է որ դուք սրբուիք եւ ամենեւին հեռու մնաք պոռնկութենէ: Ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող սրբութեամբ ու պատուով ամուսնանայ: Կրքոտ ցանկութիւններու անձնատուր մի՛

Կրֆոտ ցանկութիւններու անձնատուր մի՛ ըլլա՛ք հեթանոսներուն պէս, որոնք զԱստուած չեն նանչնար

ըլլաք հեթանոսներուն պէս, որոնք զԱստուած չեն ճանչնար. կամ չըլլայ որ մէկը եղբօր մը դէմ մեղանչէ անոր կիներ յափշտակելով, որովհետեւ այդ բոլորին համար Տէրը իր դատաստանին մէջ

անողոք պիտի ըլլայ, ինչպէս սկիզբէն ըսինք ձեզի եւ ազդարարեցինք: Միթէ Աստուած մեր պղծալից կեանքը շարունակելո՞ւ հրաւիրեց մեզ, թէ սրբութեամբ ապրելու: Անշուշտ թէ սրբութեամբ ապրելու: Հետեւաբար ով որ սրբութեան այս պատուէրը կարհամարհէ՝ մարդ մը անարգած չ'ըլլար, այլ նոյնինքն զԱստուած, որ իր Սուրբ Հոգին կու տայ մեզի:

Գալով եղբայրսիրութեան, մեր գրելուն պէտք չունիք, որովհետեւ ինքնին դուք Աստուծոմէ ստրված էք զիրար սիրել, ինչպէս արդէն գործնապէս ցոյց կու տաք այդ սէրը

եղբայրներ, կը խնդրենք որ աւելի առատանա՛ք ձեր սիրոյն մէջ, ջանա՛ք հանդարտ կեանք մը վարել, միայն ձեր գործին նայիլ եւ ձեր աշխատանքի վաստակով ապրիլ

ամբողջ Մակեդոնիայի բոլոր եղբայրներուն նկատմամբ: Բայց դարձեալ, եղբայրներ, կը խնդրենք որ աւելի առատանաք ձեր սիրոյն մէջ, ջանաք հանդարտ կեանք մը վարել, միայն ձեր գործին նայիլ եւ ձեր աշխատանքի վաստակով ապրիլ,

ինչպէս որ պատուիրեցինք ձեզի, որպէսզի ձեր պարկեշտ ընթացքով յարգուիք չհաւատացողներէն եւ ոեւէ մէկուն կարօտ չմնաք:

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԷՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻ (13.1-9)

Ո մանք եկան Յիսուսի եւ պատմեցին այն գալիլիացիներուն մասին, որոնք Պիղատոսի կողմէ սպաննուեցան, երբ Աստուծոյ զոհ կը մատուցանէին: Յիսուս անոնց ըսաւ. «Կը կարծէ՞ք թէ սպաննուող գալիլիացիները միւս բոլոր գալիլիացիներէն աւելի մեղաւոր էին, որ այդպիսի վախճան մը ունեցան: Ո՛չ: Կ'ըսեմ ձեզի, որ եթէ չապաշխարէք՝ դուք բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի մեռնիք: Կամ ի՞նչ կը մտածէք այն տասնեւութ մարդոց մասին, որոնց վրայ ինկաւ աշտարակը Սելուվամի մէջ եւ սպաննեց զանոնք: Անոնք աւելի՞ յանցաւոր էին քան Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները: Ո՛չ: Կ'ըսեմ ձեզի, որ եթէ չապաշխարէք՝ բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի մեռնիք»:

Կ'ըսեմ ձեզի, որ եթէ չապաշխարէ՛ք՝ դուք բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի մեռնիք:

Անոնց հետեւեալ առակը պատմեց. «Մարդ մը կար որ իր այգիին մէջ թզենի մը տնկած էր: Երբ ժամանակը եղաւ, թուզ քաղելու գնաց, բայց թզենիին վրայ պտուղ չգտաւ: Այգեպանին ըսաւ. “Այս երրորդ տարին է որ կու գամ թուզ քաղելու, բայց չեմ գտներ: Ուստի կտրէ՛ գայն, ինչո՞ւ անիմաստ կերպով տեղ գրաւէ”: Այգեպանը պատասխանեց. “Տէ՛ր, թող այս տարի ալ մնայ. ես իր շուրջի հողը կրկին կը փորեմ եւ պարարտացուցիչ կը դնեմ: Այս ձեւով թերեւս պտուղ տայ. ապա թէ ոչ՝ գալ տարի կտրէ գայն”»:

ՅԻՄՆԱԿԻ Բ ԿԻՐԱԿԻ
(ԾԻԱԿԱՆ ԵՒ ԿՐՈՆԱԿԱՆ
ԲԱՅԱՏՐՈՒԹՅԱՆԵՐ - ԹԻՒ 32)

ԼԲ

«ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ»

Հայ եկեղեցին ինքզինք կը ճանչնայ իբր Առաքելական եկեղեցի: Ինչո՞ւ:

Հարցումին պատասխանը ամբողջ յօդուածով պիտի տամ:

Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողիմէոս Հայ եկեղեցւոյ կողմէ կը հռչակուին իբր իր հիմնադիրները կամ առաջին լուսաւորիչները:

Ըստ կարծիքի մը, Թադէոս Յիսուսի առաքեալներէն Յուդա Յակոբեանն էր (Ղկ 6.16, ԱԳ 1.13), որ ծանօթ էր նաեւ Ղեբէոս անունով (Մտ 10.3): Ան Թադէոս պիտի անուանուէր (նոյն), ինչպէս Սիմոն՝ Պետրոս պիտի անուանուէր:

Ըստ այլ կարծիքի, ան առաքեալներու շրջանակէն չէր, այլ Յիսուսի 72 աշակերտներէն էր:

Մեր մատենագրութեան հնագոյն տեղեկութիւնը կը գտնենք Մովսէս Խորենացիի Հայոց Պատմութեան մէջ (Փաւստոս Բուզանդ կ'ակնարկէ միայն): Ան գրած է. «Բայց յետ համբառնալոյ Փրկչին մերոյ՝ Թովմաս առաքեալ, մի յերկոտասանիցն, առաքեաց մի յեւթանասանիցն անտի՝ զԹադէոս, ի քաղաքն Եդեսիա՝ բժշկել զԱբգար եւ աւետարանել ըստ բանին Տեառն»: Ուրեմն, Թադէոս Յիսուսի առաքեալներէն չէ՞ր, առաքելի՞ եղբայր էր, եւ առաքելի՞ պատուէր կատարելու գնաց:

Այստեղ ըսեմ, որ մեր մատենագրութեան մէջ «տարտամ եւ անորոշ գաղափար» կայ Թադէոսի մասին, «զոր երբեմն երկոտասանէն եւ երբեմն եօթանասուններկուքէն մէկը եղած կը կարծեն» (Օրմանեան):

Ս. Բարթողիմէոս տասներկու առաքեալներէն մէկն էր: Առհասարակ կ'ընդունուի, թէ Յովհաննէսի աւետարանին մէջ յիշուած Նաթանայէլն է ան (ՅՏ 1.45, 21.2):

Բարթողիմէոսի մասին եւս մատենագրական մեր հնագոյն տեղեկութիւնը Մովսէս Խորենացիի պատմութեան մէջ կը գտնուի: Բայց շատ կարճ գրած է մատենագիրը. անոր մօտ հազիւ ակնարկութիւն մը ունինք Բարթողիմէոսի նահատակուելուն եւ նահատակութեան վայրին մասին:

Առանց մտնելու պատմական կնճռոտ հարցերուն մէջ, նաեւ հակաճառելու անոնց՝ որոնք կասկածի տակ կ'առնեն Հայ եկեղեցւոյ առաքելական ժառանգութիւն ըլլալը, պատշաճագոյն կը տեսնեմ այստեղ տալ Տիրան արք. Ներսոյեանի հետեւեալ բացատրական կէտերը, որոնք ամենալաւ ձևով կը

համառօտեն Առաքելականութեան սահմանումը: Ահաւասիկ.

1.- Հայ եկեղեցին սկսած է առաքեալներու քարոզութեամբ եւ կամ առաքեալներուն կապուած ու Կեսարիայէն եւ Եդեսիայէն եկած աւետարանիչներու կողմէ:

2.- Անիկա քրիստոնէութեան տարածման առաջին հանգրուանին իսկ սկսած է եւ ճանչցուած է որպէս մէկ մասնիկը առաքելական եկեղեցւոյ:

3.- Ան Հաւատոյ Հանգանակին, պաշտամունքին եւ եկեղեցւոյ կանոններուն մէջ անազարտ պահպանած է հաւատքի աւանդը, եւ անոր իբր հետեւանք՝ մարտիրոսութեամբ տառապած է: Ան պահպանած է Մի եկեղեցւոյ հետ իր անդամութիւնը, թէ՛ իր վարդապետութեամբ, թէ՛ պաշտամունքով եւ թէ՛ վարչական դրութեամբ: Եւ իր ամբողջ պատմութեան ընթացքին՝ գտնուած է տիեզերատարած առաքելական եկեղեցւոյ կեանքի գլխաւոր հոսանքին մէջ: Եւ

4.- Ան առաքելութիւն ունեցած է այն ժողովուրդներուն եւ այն տարածքներուն մէջ, որոնք նախախնամութեան կողմէ իրեն համար սահմանուած էին:

Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը առիթով մը ըսած է. «Եկեղեցին սառած հաստատութիւն մը չէ: Այսօր շարժում պէտք է ըլլայ ան՝ ամէն բանէ առաջ»: Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողիմէոս առաջին լուսաւորիչներու տօնին օրով, Հայ եկեղեցին կը հրաւիրուի շարժումի եկեղեցի ըլլալու. կամ վերանորոգելու իր աւանդութիւնը՝ իբր շարժումի եկեղեցի: Աւանդութիւնը պատմական տուեալ չէ, այլ պատմութիւն արարող ուժ է: Անիկա լուսաւորութեան համար է:

Արամ Վեհափառ Վատիկանի մէջ անցեալ Չորեքշաբթի օր՝ 26 Նոյեմբերին Պապին ուղղուած իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Կաթողիկ եկեղեցին ու Հայ եկեղեցին առաքելական հիմք ունին: Եկեղեցւոյ առաքելականութիւնը սոսկ եկեղեցաբանական յղացք չէ եղած, այլ դարձած է աղբիւր աւետարանչութեան ու ծառայութեան»: Ան նաեւ աւելցուցած է. «Այսօր առաւել քան երբեք անհրաժեշտ է որ առաքելական հիմքը մեր եկեղեցիներուն՝ վերածուի դէպի ժողովուրդ ուղղուած աւետարանչութեան: Բարոյական արժէքներու անկումը, հոգեւոր արժէքներու լուսանցքայնացումը ու քրիստոնէական ինքնութեան խաթարումը կը մղեն բոլոր եկեղեցիները միասնական ճիգով նոր թափ տալու իրենց աւետարանչական եւ ծառայական առաքելութեան»:

Հոսի
ԳԲ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏՔ Քրիստոսի Մարմնի

Հարցում. Եթէ Քրիստոսի հիմնածր մէկ եկեղեցի է, ինչպէ՞ս կրնաս քրիստոնէական սկզբունքներն ու հոգին հաշտեցնել այսօրուայ բաժանումներուն ու տարակարծութիւններուն հետ:

Պատասխան. Եկեղեցի բառը գործածուած է եւ կը գործածուի տարբեր շրջագծերու մէջ, զանազան բացատրութիւններ ունի եւ զանազան շրջանակներէ կը հասկցուի ու կը սահմանուի ըստ հետաքրքրութեան կամ մասնագիտութեան:

Ըստ նոր աշխարհաբար թարգմանութեամբ Նոր Կտակարանի բառարանին՝ եկեղեցի բառը տառադարձութիւնն է Յունարէն բառի մը, *ekklesia*, որ կը նշանակէ *հաւատացեալներու համախմբումը*, կամ *Աստուծոյ ժողովուրդին համախմբումը*, եւ այդ իմաստով գործածուած է նաեւ Հին Կտակարանին մէջ: Հետեւաբար Նոր Կտակարանին մէջ Եկեղեցի բառը կապ չունի պաշտամունքի վայրին կամ շէնքին հետ, այլ՝ առհասարակ հաւատացեալներու ամբողջութիւնը կը նշէ (Մտ 16.18, Գրծ 20.28, Ա. Կր 10.32, 12.28, Եփ 5.24, Կղ 1.18, 24), կամ քրիստոնէական տեղական համայնքի մը տրուած կոչումն է (Գրծ 8.1, 14.22, 20.17, Հո 16.16, Ա. Կր 1.2):

Հետեւեալ երեք կարեւոր իմաստները կ'ընդգրկէ եկեղեցի հասկացութիւնը.

1. Եկեղեցին Քրիստոսի մարմնինն է որուն գլուխը Ինքը՝ Քրիստոսն է եւ որուն անդամները՝ հաւատացեալները (Կղ 1.18, Ա. Կր 12):

Յիսուսի ո՞վ եմ ես հարցումին Պետրոս առաքեալ կը յայտարարէ. «*Դուն Քրիստոսն ես, կենդանի Աստուծոյ Որդին*» (Մտ 16.16): Իսկ Յիսուս կը պատասխանէ. «*Քեզի կ'ըսեմ թէ՛ Ժայռ ես դուն, եւ այդ Ժայռին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս, զոր մահն անգամ իր ամբողջ զօրութեամբ պիտի չկրնայ յաղթահարել*» (18): Հաւատով Քրիստոսի նանաչման հիմնաքարին վրայ է որ Յիսուս շինած է եկեղեցին: Եկեղեցին

ամէն բանէ առաջ հոգեւոր շէնք է, որուն մահն անգամ պիտի չկրնայ յաղթահարել: Քրիստոսի եկեղեցւոյ տոկունութիւնը իր հոգեւոր ոյժին մէջն է ամէն բանէ առաջ եւ վեր:

2. Եկեղեցին նաեւ կառոյցն է, նուիրապետութիւնն ու ժողովուրդը: Պօղոս առաքեալ Կորնթացիներուն ուղած իր առաջին նամակին մէջ հետեւեալը կ'ըսէ. «*Այդ (Քրիստոսի) մարմինն, այսինքն՝ եկեղեցին մէջ Աստուած բազմաթիւ անդամներ կարգեց՝ զանազան ծառայութեանց համար. նախ՝ առաքեալները, երկրորդ՝ մարգարէները, երրորդ՝ ուսուցանողները, ապա՝ հրաշագործ զօրութիւն ունեցողները, եւ դեռ՝ բժշկելու շնորհք ունեցողները, ուրիշներուն օգնելու ընդունակները, վարչական կարողութեամբ օժտուածները, յափշտակութեան մէջ լեզուներ խօսողները եւ այդ լեզուներով խօսուածը մեկնաբանելու ատակ մարդիկը*» (12.28):

Անդամները կանչուած են իրենց տրուած շնորհքին համաձայն ծառայելու ընդհանուրին՝ եկեղեցիին: Նաեւ կանչուած են համերաշխ յարաբերութեան մէջ ըլլալու իրարու հետ եւ մանաւանդ գլխուն հետ:

Երկրորդ իմաստը առաջինին գործնականացումն է այս աշխարհի վրայ: Երբ մարմնին՝ եկեղեցիին որեւէ մէկ անդամը մոռնայ եկեղեցւոյ գլուխը՝ Քրիստոս, կորսնցնէ հոգեւոր համայնպատկերը որուն մաս կը կազմէ ինք, դադրի տեսնելէ իր ծառայութեան լրացուցիչ ըլլալը եւ ինքզինք վերադաս կարծէ, շեղած կ'ըլլայ քրիստոնէական հիմնական մէկ սկզբունքէն որուն վրայ հիմնուած է եկեղեցին: Բոլորս ալ կանչուած ենք եկեղեցի խորհուրդը բաժնելու եւ ապրելու՝ հաւասարապէս եւ խոնարհաբար: Անդամին պարտականութիւնը ոչ թէ միայն Յիսուսի ո՞վ եմ ես հարցումին պատասխանել է հաւատով, այլ նաեւ միշտ կապի մէջ ըլլալ Անոր՝ գլխուն հետ եւ հնազանդ կեանք մը վարել:

3. Ժամանակի ընթացքին եկեղեցին նաեւ հաւատացեալներու համայնքի, հաւաքավայրի եւ եկեղեցւոյ շէնքի իմաստ ստացած է:

Բայց առաջին իմաստը կը մնայ եւ է հիմնականը որմէ կը բխին միւսները:

Եկեղեցաշինութիւնը շէնքը շինելը չէ միայն, այլ համայնք կազմելը եւ մանաւանդ այդ համայնքի հոգեւոր պէտքերուն պատասխանելն ու շնորհքները տնտեսելը:

Ամէն անգամ որ լրջօրէն կը խօսինք եկեղեցւոյ

մասին առաջին իր իմաստը անտեսելով՝ կը ժխտենք անոր դերը որպէս հոգեւոր փարոս եւ զայն կը նսեմացնենք պարզ վարչակարգի, արարողակարգի, մշակութային աւանդոյթներու եւ կամ ցուլուելու սպառնալիքը դիմակալող ու ազգային պատկանելիութիւնը քարոզող ռազմավարական միջոցի: Եկեղեցին, այո, կրնայ այդ բոլորը ըլլալ, բայց է եւ շա՛տ աւելին:

Տարակարծութիւններն ու բաժանումները մարդկային են: Մարդու առաջին անդրադարձը իրեն խորթ թուացածին դիմաց ինքնապաշտպանողական դիրքն է: Բայց բոլորս ալ կանչուած ենք յարաբերութեան եկեղեցւոյ միւս անդամներուն հետ եւ եկեղեցւոյ միւս համայններուն հետ, որքան ալ անոնք տարբեր ըլլան մեզմէ: Մինչեւ այն ատեն որ նոյն Աստուածը կը դաւանինք խօսքով եւ գործով, արդէն յարաբերութեան մէջ ենք՝ որովհետեւ մէկ եկեղեցիի մաս կը կազմենք:

Բաժնողը մենք ենք որովհետեւ երբ չենք յաջողիր միւսին մէջ տեսնել Քրիստոսը՝ դատապարտողի դեր կ'անոնենք եւ աստուածայինէն կը հեռանանք:

Եփեսացիներուն ուղուած նամակին մէջ Պօղոս առաքեալ հետեւեալը կը գրէ. «... Քրիստոս սիրեց եկեղեցին եւ իր կեանքը տուաւ անոր համար, որպէսզի ջուրի լուացումով զայն մաքրէ եւ իր խօսքով սրբէ, այնպէս մը՝ որ եկեղեցին իրեն ներկայանայ ամբողջական փառքով, առանց որեւէ արատի կամ խորշոմի կամ ուրիշ թերութեան, այլ՝ ըլլայ սուրբ եւ անարատ» (5.25-27): Ոչ թէ միայն սիրով այլեւ կեանքը տուաւ: Միայն սիրով եւ զոհաբերումով կարելի է հասկնալ դիմացինն ու իր աշխարհը: Միայն սիրով ու զոհողութեամբ կարելի է Քրիստոսի նմանիլ եւ յարաբերութիւն մշակել որպէս մէկ եկեղեցի: Ոչ մէկս անթերի է: Քրիստոսի սիրով ու խաչելութեամբ եկեղեցին կը դառնայ սուրբ եւ անարատ:

- Հոգին եկեղեցիին շաղախն է:
- Հոգին չի բաժնիր:
- Հոգին կը հաւաքէ, կը լրացնէ, կ'ամբողջացնէ:
- Հոգին Սէր է:

Այնքան եկեղեցի ենք՝ որքան Սէրը կը ցոլայ մեր կեանքներուն մէջ:

Կ.Ն.

ՍԵՐՏՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Հեղինակ՝ ԶԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱԶՆԱԻՈՐԵԱՆ
Խմբագիր՝ Գառնիկ Ք. Գ.

Ե ԳԼՈՒԽ

ԵՐԿՐԻ ԱՊԵ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՅԱԸ:

«Դուք էք երկրի աղբ: Բայց եթէ աղբ իր համը կորսնցնէ, ինչո՞վ պիտի աղբն զայն: Այլեւս ո՛չ մէկ բանի կը ծառայէ, հապա զայն կը թափեն, եւ մարդոց ոտքի կոխան կը դառնայ» (13):

Մատթէոս աւետարանիչը այնպէս նկարագրած է, որ երբ Յիսուս երանինները սկսաւ՝ իր շուրջը բազմութիւն կար, նաեւ աշակերտները քովն էին: Այս հատուածը կարդալէ առաջ կը հարցնենք, թէ արդեօք որո՞նց ուղղած էր Յիսուս իր այս խօսքերը:

Նկատի ունենալով, որ աւետարանիչը Յիսուսի ուսուցումները սկիզբէն մինչեւ 7-րդ դլխու աւարտը յաջորդաբար դասաւորած է առանց ունկնդիրներու փոփոխութիւն նշելու, ուրեմն յստակօրէն ուսուցումներուն հասցէն տեսած է թէ՛ Յիսուս լսող բազմութիւնը եւ թէ՛ աշակերտները:

Աւետարանիչը բազմութիւնը նշելով՝ ուզած է թելադրել այն ժողովուրդը, որ Աստուծոյ Նոր Ուխտին ժողովուրդը պիտի ըլլար:

«Դուք էք երկրի աղբ»:
«Երկիր»ը ըսելով կը հասկնայ ամբողջ աշխարհը, նաեւ ամբողջ մարդկութիւնը:

Իսկ ի՞նչ կը նշանակէ աշխարհին համար աղ ըլլալը:

Աղը չորս նշանակութիւններ ունի: Կը նշանակէ համ տուող ըլլալ, մաքրող ըլլալ, պահպանող ըլլալ եւ հաւատարիմ ըլլալ:

Համ տուող ըլլալ:
Յիսուս զինք լսողներուն եւ իրեն հաւատացողներուն կ'ըսէր, թէ իրենք մարդկութեան համ տալու կոչուած են: Այսինքն՝ անոնք կանչուած են մարդոց կեանքին իմաստ եւ նշանակութիւն բերելու, անոնց գոյութեան նպատակ տալու:

Մաքրող ըլլալ:
Աստուածաշունչը կ'ըսէ, որ մարդը ստեղծուած էր Աստուծոյ պատկերին նմանութեամբ, սակայն իր անհնազանդութեան պատճառով կորսնցուցած էր այդ նմանութիւնը եւ մեղքերու ցեխին մէջ

համ տուող ըլլալ, մաքրող ըլլալ, պահպանող ըլլալ եւ հաւատարիմ ըլլալ

մխրճուած կ'ապրէր: Յիսուս իր հետեւորդները կը հրաւիրէ այն ցեխէն դուրս հանելու կամ մաքրելու մեղաւոր մարդկութիւնը:

Պահպանող ըլլալ:

Մենք տեսանք չորրորդ գլխուն մէջ, որ առաքելները ընտրուելէ առաջ երկու վիճակներու մէջ նկարագրուած էին. ձուկ որսալու համար՝ ուռկանը ջուր նետելու վրայ, եւ ուռկան կարկտելու կամ կարգի դնելու վրայ:

Առաջինը կը նշանակէր՝ անհաւատ մարդոցմէ որսալով երկինքի արքայութեան ժառանգորդներ հաւաքել կամ Աստուծոյ համար մարդիկ շահել, եւ երկրորդը՝ վերանորոգելու կամ պահպանելու իմաստը ունէր, այլ բացատրութեամբ մը՝ եկեղեցին բարեկարգ պահելու:

Ուրեմն, պահպանող ըլլալ կը նշանակէ խնամող ըլլալ, վերանորոգող կամ բարեկարգող ըլլալ:

Եւ վերջապէս հաւատարմութեան հարցը:

Ո՞վ է, որ կը պահուի Աստուծոյ համար:

Հաւատարիմ անձը:

Իսկ ինչպէ՞ս կը դրսեւորուի հաւատարմութիւնը:

Աստուծոյ պատուիրանները կատարելով կամ Աստուծոյ կամքին հնազանդութեամբ: Արդ, այն մարդը որ Աստուծոյ պատուիրանները լսելու եւ գործադրելու վրայ է, անիկա Աստուծոյ աչքին հաւատարիմ է:

Համ չտուող, չմաքրող, չպահպանող կամ չվերանորոգող, եւ անհաւատարիմ ժողովուրդ մը չի կրնար Աստուծոյ ժողովուրդը մնալ եւ ըլլալ: Աստուած կ'ընտրէ: Սակայն մարդիկ ալ մնայուն կերպով այդ ընտրութեան արժանի պիտի պահեն իրենք գիրենք, այլապէս կը կորսուին, կը թափուին ու ոտքի կոխան կը դառնան:

«Դուք էք աշխարհի լոյսը»:

Երբ «լոյս» կ'ըսենք, ի՞նչ կը հասկնանք:

- Մաքրութիւն կամ

- Մաքրութիւն սրբութիւն.

կամ - Գիտութիւն.

սրբութիւն. - Յոյս. եւ

- Գիտութիւն. - Կեանք:

- Յոյս. եւ - Կեանք: Չորրորդ գլխուն մէջ տեսանք նաեւ, որ գրուած էր՝ «Այն ժողովուրդը որ խաւարի մէջ կ'ապրէր,

մեծ լոյս մը տեսաւ»: Եւ ըսինք, որ ատիկա Քրիստոսի ակնարկութիւն էր: Բայց նախքան Քրիստոսի ակնարկութեան մը վերածուելը, անիկա կը վերաբերէր Աստուծոյ հաւատարիմ ժողովուրդին:

Եսայիի մարգարէութեան մէջ կը կարդանք.

«Ես Տէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի:

Ձեռքէդ պիտի բռնեմ ու քեզ պիտի

պաշտպանեմ:

Քեզ ժողովուրդին՝ իբր ուխտ ու ազգերուն իբր լոյս պիտի տամ,

որպէսզի կոյրերուն աչքերը բանաս,

բանտարկեալները բանտէն հանես

ու խաւարի մէջ նստողները՝ կապանքի տունէն»

(Ես 42.6-7):

Որո՞ւ ուղղուած է այս խօսքը: Գլխուն առաջին համարը կ'ըսէ.

«Ահա իմ ծառաս, որուն օգնական պիտի ըլլամ,

ու իմ ընտրածս՝ որուն իմ սիրտս հաւնեցաւ»:

Գրաբար Աստուածաշունչը կ'ըսէ.

«Յակոբ ծառայ իմ, օգնական եղէց նմա.

Իսրայէլ ընտրեալ իմ զոր ընկալաւ անձն իմ»:

Գրաբարը կը հետեւի Եօթանասնից

թարգմանութեան: Եբրայերէն բնագիրը «Յակոբ»

եւ «Իսրայէլ» անունները չունի: Ինչպէ՞ս հասկնալ

ասիկա: Եօթանասնիցի թարգմանիչներուն

համար յստակ էր, թէ խօսքը ուղղուած էր իրենց

ժողովուրդին: Այդ պատճառով ալ աւելցուցած

էին երկու անունները:

Նոյն մարգարէութեան 49.6-ին մէջ գրուած է.

«Այսպէս կ'ըսէ (Տէրը).-

Յակոբին ցեղերը նորէն հաստատելու համար

եւ Իսրայէլի ազատուածները դարձնելու

համար,

իմ ծառաս ըլլալդ քեզի քիչ է:

Ահա քեզ ազգերուն լոյս պիտի ընեմ,

որպէսզի մինչեւ երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս

ըլլաս»:

Ասոր մէջ խօսքը շատ յստակօրէն ուղղուած է Յակոբի սերունդին կամ Իսրայէլին: Աստուած

անոր կու տայ դերը հեթանոս ազգերուն

լոյս ըլլալու: Զայն կ'ուզէ առաքել լոյսի

առաքելութեան: Բայց ան հեթանոսները արդէն

դատապարտուած համարելով՝ չուզեց Աստուծոյ

կամքը կատարել: Սակայն Աստուծոյ խօսքը

պարապ տեղը չէ, որ ըսուած էր: Աստուծոյ

խօսքը յաւիտենական պատգամ է եւ անոր ու

անոնց համար է, որոնք զայն կը լսեն: Եւ այդ

պատգամը պիտի գործադրուէր իր մեսիային եւ

իր նոր ժողովուրդին կողմէ: Հետեւաբար երբ

քրիստոնէական մեկնաբանութիւնը լոյսին մէջ

զՔրիստոս կը տեսնէ՝ քմահաճ բան մը չէ, որ կ'ընէ,

այլ կը տեսնէ Աստուծոյ կամքին եւ յաւիտենական

խօսքին հանդէպ այն հնազանդութիւնը, որ ան

ունեցաւ: Դարձեալ՝ երբ լոյսին մէջ կը տեսնէ

Աստուծոյ նոր ժողովուրդը՝ թիւրիմացութիւն

մը չէ ըրածը, որովհետեւ անիկա այն մարմինն

է, որուն գլուխը Քրիստոս ինքն է, եւ որ կը

հնազանդի Աստուծոյ կամքին եւ խօսքին:

Յիսուս իր հետեւորդներուն կ'ըսէ. «Դուք

էք աշխարհի լոյսը»։ Ան ոչ միայն այս յայտարարութիւնը ըրաւ, այլ նաեւ իրենները առաքելութեան ղրկեց իր յարուստեան հետքը։ Անոնք աշխարհի չորս կողմերը գացին եւ առաջին գործը որ ըրին՝ իրենց ազգակիցներն ու հայրենակիցները գտնելն էր։ Բայց շուտով երբ տեսան դժկամութիւնը, որ կար անոնց մօտ, հեթանոսներուն դարձան։

Այս՝ այսինքն դէպի հեթանոսները առաքելութեան դարձակէտային փորձառութիւն մը կը կարգանք Առաքեալներուն Գործերը գիրքին մէջ։ Պօղոս առաքեալ եւ Բառնաբաս Պիսիդիայի Անտիոք քաղաքը կը գտնուէին, եւ Շաբաթ օր մը գրեթէ ամբողջ քաղաքը հաւաքուած էր Աստուծոյ խօսքը լսելու։ Երբ հրեաներ ամբողջ կը տեսնեն՝ նախանձով կը լեցուին, եւ հայհոյալից արտայայտութիւններով կ'ընդդիմախօսէին Պօղոսի խօսքերուն։ Ասոր վրայ, Պօղոս եւ Բառնաբաս համարձակօրէն կը յայտարարեն. «Պէտք էր նախ ձեզի քարոզէինք Աստուծոյ խօսքը. բայց քանի կը մերժէք զայն եւ դուք ձեզ յաւիտենական կեանքին արժանի չէք համարեր, ահա մենք հեթանոսներուն կը դառնանք։ Որովհետեւ Տէրը ինք մեզի այսպէս պատուիրեց, ըսելով.

Քեզ ղրկեցի՝ որ լոյս ըլլաւ հեթանոսներուն, փրկութեան պատճառ ըլլաւ աշխարհի բոլոր կողմերուն» (տե՛ս Ա Գ 13.44-47)։ Առաքեալին ընկալումը կը յայտնէ, թէ Քրիստոսի հետեւորդներու առաջին շրջանակը, այսինքն՝ առաջին եկեղեցին Աստուծոյ պատուէրը իրեն ուղղուած կը տեսնէր։ Եւ ոչ թէ միայն իրեն, նաեւ իր իւրաքանչիւր անդամին։

Իւրաքանչիւր ֆրիստոնեայ կոչուած է իր համեստ սահմանին մէջ՝ ուրիշներու կեանքին յոյս տալու, անոնց համար լոյս ըլլալով՝ մեղքերէն դուրս բերելու զանոնք եւ յաւիտենական կեանքին պատրաստելու։

Պօղոս առաքեալ իր դարձը պատմելով, իրեն ուղղուած Յիսուսի խօսքը այսպէս յիշած է. «Քեզ պիտի ազատեմ այս ժողովուրդին ձեռքէն, ինչպէս նաեւ հեթանոսներէն, որոնց մէջ պիտի ղրկեմ քեզ՝ որպէսզի անոնց աչքերը բանաս, զանոնք խաւարէն դէպի լոյս եւ Սատանայի իշխանութենէն դէպի Աստուած դարձնես, որպէսզի իրենց մեղքերուն թողութիւն գտնեն եւ ինծի հաւատալով՝ Աստուծոյ ժողովուրդին հետ բաժին ունենան» (Ա Գ 26.17-18)։ Արդ, իւրաքանչիւր քրիստոնեայ կոչուած է իր համեստ սահմանին

մէջ՝ ուրիշներու կեանքին յոյս տալու, անոնց համար լոյս ըլլալով՝ մեղքերէն դուրս բերելու զանոնք եւ յաւիտենական կեանքին պատրաստելու։

«Լերան վրայ շինուած քաղաք մը չի կրնար պահուարիլ» (14)։ Ի՞նչ ըսել կ'ուզէ Յիսուս։

Այստեղ փոխաբերական երկու տարրեր կան. մէկը լեռն է, միւսն ալ քաղաքն է։

Ի՞նչ կը նշանակէ լեռը։ Կամ ի՞նչ հասկցած է Յիսուս այդ պատկերով։ Եսայիի մարգարէութեան մէջ կը կարդանք.

«Վերջին օրերը Տիրոջ տան լեռը լեռներուն գլխուն վրայ պիտի հաստատուի, բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ, բոլոր հեթանոսները հեղեղի պէս պիտի դիմեն անոր։

Շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն.՝ Եկէ՛ք, Եհուէին լեռը, Յակոբին Աստուծոյն տունը ելլենք, որպէսզի մեզի իր ճամբաները սորվեցնէ ու անոր շաւիղներուն մէջ քալենք» (Ես 2.2-3)։

Ուրեմն, լեռը այն վայրն է՝ ուր Տիրոջ տունը կը գտնուի։ Տիրոջ տունն ալ Աստուծոյ տաճարն է։ Գիտենք, որ Երուսաղէմի տաճարը լեռան վրայ շինուած էր։ Բայց Եսայի Սիոն լե՞ռը նկատի ունէր, անո՞ր մասին կը խօսէր։ Իսկ ինչո՞ւ ըսած էր «Տիրոջ տան լեռը / լեռներուն գլխուն վրայ պիտի հաստատուի»։ Ըսել կ'ուզէր, թէ այդ լեռը տեղէն պիտի ելլէ եւ բոլոր միւս լեռներուն գագաթը պիտի նստի։ Աստուածաշունչին մէջ, ինչպէս նախապէս ալ ըսի, լեռ բառը խորհրդանշան է թագաւորութեան, ինչպէս բլուրը՝ իշխանութեան։ Մարգարէին ըսածը այն է, թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը բոլոր իշխանութիւններէն վեր պիտի բարձրանայ եւ բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ պիտի տիրէ։

Հետեւաբար, Յիսուսի խօսքին մէջ «լեռ» բառը ակնարկութիւն է Աստուծոյ թագաւորութեան։

Գալով «քաղաք» բառին, անիկա «ժողովուրդ» նշանակած է Աստուածաշունչին մէջ։ Կրնանք եզրակացնել, որ Յիսուս ըսել ուզած էր, թէ Աստուծոյ թագաւորութեան ժողովուրդը ինքզինք չի կրնար ծածկել. անոր հաւատքը լոյսի պէս կը ճառագայթէ։ Յիսուսի ճշմարիտ հետեւորդները կանչուած են լոյսի առաքելութեան։

(Շարունակելի 17)

ՅԱԶՈՐԿ ՇԱՐԹՈՒՄՆԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՂՅ

Հիսգշաբթի, 04 Դեկտեմբեր 2008

10.00 > Միօրեայ սեմինար
Ս. ՅԱԿՈՐ ՔՈՅԻՐԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎ

Կիրակի, 07 Դեկտեմբեր 2008

10.00 > Առաւօտեան ժամերգութիւն
11.00 > Ս. Եւ անմահ Պատարագ

Ս. ՅԱԿՈՐ
Առաջնորդանոս Մայր Եկեղեցոյ
Քոյրերու Ժողով

Միօրեայ սեմինար՝
«ՔՐԻՍՏՈՒՆԵԱԿԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶՐՈՒՄԵՆԵՐ»

Պատգամախօս՝
ՏԻԿ. ԹԱԳՈՒՇԻ ՏԵՒԻՐՃԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ
Հիսգշաբթի 4 Դեկտեմբեր 2008-ին
ժամը 10.00-էն 15.00
Աւետիս Ահարոնեան սրահէն ներս:

Սուտքի սակ՝ 20 տոլար
ճաշը ներառեալ

**ԵԿԵՂԵՑՈՅՈՅ ԹԵՐԹԻԿԻ ԱՆՈՐԿ
ԹԻԻՐՈՐ ԿՐԱՔ ԳՏՆԷԼ
www.sourphagop.org/lradou
ԿԱՅԵՒՅԻՆ ԿՐԱՅ**

Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցոյ Անուանակոչութեան Տօնին Առթիւ

Ժողովրդային Ճաշկերոյթ

Ցուցադրութիւն

“Յիսնամեայ Ծառայութիւն՝
Ս. Յակոբ Ա. Մայր Եկեղեցի”
ամբողջական տեսահոլովակի (DVD)

Եւ գեղարուեստական յայտագիր

**Հաճեցէք ձեր տոմսերը
նախօրօք ապահովել
հեռաձայնելով՝**

Տիկ. Վիգի Զարգաւաթեանին
514 979 9415

Դիւանատուն
514 331 5445 x202

**Սուտքի Գույք՝
\$20.00**

10 տարեկան եւ վար՝ մուտքը ազատ
(չափահասի մը ընկերակցութեամբ
եւ նախօրօք տեղ ապահովելով)

Հովանաւորութեամբ՝

Գերշ. Տ. Խաժակ Ս. Արք. Յակոբեանի
Առաջնորդ՝ Գանատայի Հայոց Թեմի

Նախագահութեամբ՝

Տ. Եւ Տ. Արամ Եւ Մարի Պէնօհանեաններու

Կազմակերպութեամբ՝

Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցոյ Գործադիր Մարմնին

Կիրակի, 14 Դեկտեմբեր 2008

Կեսօրուայ ժամը 2:00-ին

Հայ կեդրոնի ՀՍԸՄ-Կամք մարզասրահ

Յիսուս Ամենակը Մեկնակեալ՝

Անցեալը Գերազանցելու